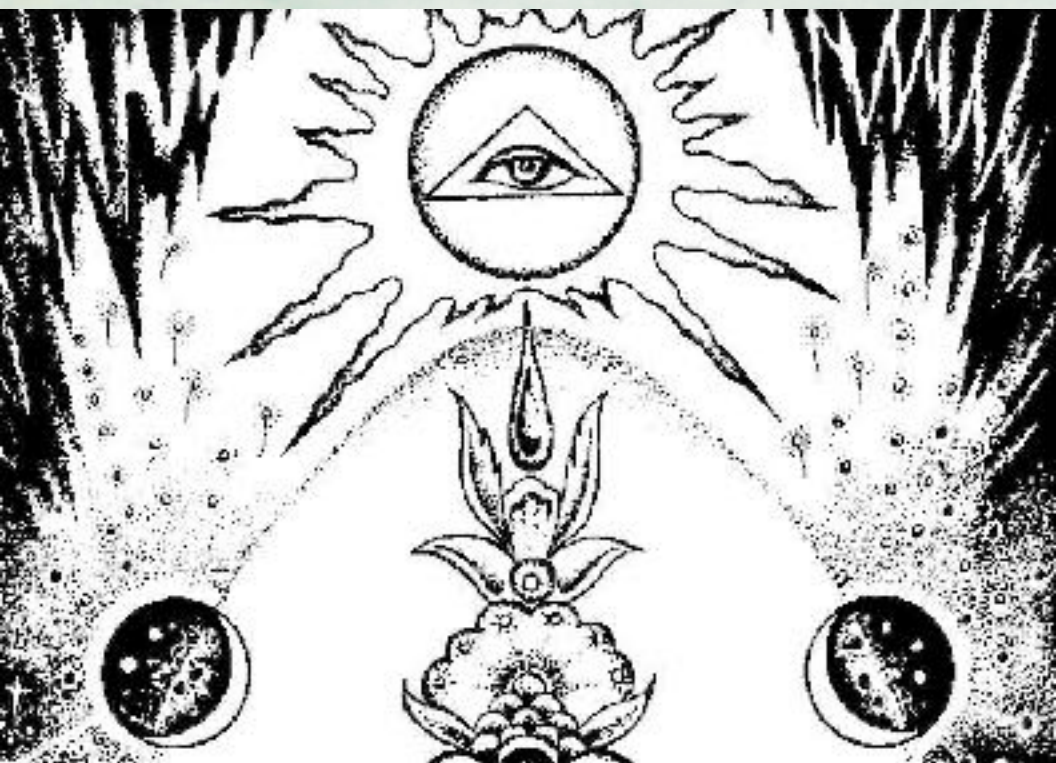

Дерево Життя

Міфи України

Дерево життя — райське дерево, що росте посеред Вирію—раю. Породило матір Всесвіту, богиню Ладу, а разом небо і землю та весь світ. На ньому ростуть золоті плоди, а з коріння б'ють золоті та срібні джерела.

Не одну сотню тисяч років виростало Світове Дерево, проникаючи своєю жадобою життя все далі і далі у той колись непроникний Хаос. Багато тисяч літ, бо така вже велика святість була, невтомно, без води, без їжі плекав першоптах—сокіл живий вогонь Алатиру. Врешті Дерево життя, над яким так довго кружляв дух Божий, народило божественну матір — Ладу, богиню Всесвіту. В тій премудрій любові до всеєдиного і всеправедного Бога народився світ—небо та земля:

*Над Дивою рожя процвітає
А з рожі та вилетів птах,
Та полетів понад небеса,
Усі небеса розтворилися.
А це ж не птах, це син Божий,
Це син Божий людей намножив.*

Цій колядці, в якій згадується Світове Дерево, понайменше 5—6 тисяч років.

Той світ дав початок великому роду лицарів—титанів. Ще яскравіше запалав тоді на вівтарі священний вогонь. Ще в більшій любові полинули до всемогутнього Бога палкі молитви премудрої Лади. Злякались Мара і тьма, що тепер у світі зовсім не стане перешкод могутньому Дереву

Життя. Зі злобою кинулися вони у бій, спрямовуючи лавини чорної крові на священний вогонь вітара, на жертвні плоди та квіти божественного дерева. Величезні, ніби гірські вершини, кудлаті непроничні темні хмари, з довгими язиками полум'я навалилися на новонароджений світ.

Ще ніколи всевидяще Око, літаючи так довго по далеких світах, не бачило такого поєдинку. Тисячами гинули відважні Божі сини, плакаючи віру та не втрачаючи надії на свою перемогу. Біда вічність покрила лиця воїнів втомою, та Мати—Земля щедро народжувала нових мужніх воїнів і міцнішими ставали їхні лави. Безконечну кількість разів розкривала Мати—Земля свої широкі ворота до пекла, куди котились кудлаті голови всякої нечисті.

Раптом далеко по небу рознісся нечуваний дзвін тугої тятиви. Враз стало темно від стріл, а в просторому небі весь світ побачив бога Перуна, який тримав у руках золотий лук. Ще не народжувала Мати—Земля такого воїна! Марно демони намагалися його спинити. Одного за одним уражав їх могутній воїн на своєму шляху. Як зграї смертоносних птахів, літали вогненні стріли Перуна по небу. В його безмежних просторах розносився такий великий гуркіт, ніби гори падали та розсипалися на шматки, навіть Земля—Мати здригалася від того небесного грому.

Як блискавиця, на сяючій, запряженій золотогривими кіньми, золотій колісниці, ринувся у саму гущу тьми ще один непереможний, бо оберегом його було святе палюче проміння. За

мужність і відвагу премудра Лада нарекла його Дажбогом. А коли показалися в небі битви бойові знамена Стрибога, під якими на чолі зі Славою йшли Троян, Арей, Білобог, Велес, Симаргл та ще багато інших дужих воїв, затремтіли в своїй немочі демони зла. Велике було ще їхнє військо, та не було вже того безпробудного мороку і тьми, а те, що лишилося та вціліло в нім, було безсиле перед безсмертними. В тій битві гігантів особливо відзначився своєю відвагою прабатько всіх богів — мужній бог вогню Сварог. То його Небо—Сварга безупину кувала вогненні стріли. То він викував сонце та ще багато інших доблестей і таким чином наблизив день перемоги. А вона була вже не за горами і, врешті, настав той довгожданий час для світу землі та неба, а для воїнів—героїв час—спочинок. Саме тоді з Золотої гори Всесвіту, де розташований центр світу, і був скинутий до її підніжжя страшний Змій—Дракон. Саме там на Божій горі у могутньому Дереві Життя втілилась Божа сила, обожнювана нашими предками, бо там живе вічний дух орія. Тепер щозими бог блискавки і грому Перун має де спочити у Вирії серед духмяного чарівного запаху калини, липи, верби, клена, берези, яблуні, вишні, дуба, явора, набираючись на живому камені — Алатиру нових сил, щоб своєю важкою кувалдою розбивати уже в котрий раз навесні зимові льодові пута зла. Спокійно приходять на відпочинок у Вирій-рай Дажбог-сонце, нічого боятися йому і людям ночі, коли та непомітно старається підкрастися. Бо має вірного заступника Хорса, який запалює зірки та засіває ними небо. Хорс — то син Дажбога, а місяць—ясний — то лик Дажбога, що руйнує тьму, а тому радує тим світлом все живе на землі.

Тож стало у світі світове дерево, яке на землі люди стали називати Деревом Життя, Небесним Деревом, Деревом Пізнання, а ще Райським Деревом, бо там є рай, з якого вийшла перша людина. В його божественному світлі поєднався живий та неживий світ із світом духів та богів, бо первовічне дерево складається з Золотого Трисуття життя: крони — де живуть боги, бо то їх духовний світ — Прав; стовбура — там земне життя людей у просторі із сонцем, світ Яв; коріння — то потойбічний, підземний світ — Нав. Ось як в народних переказах описується Дерево життя: «А посреди Раю Древо Животноє, еже есть божество, і приближається верх того дерева до Небес. Дерево то златовидно в огненной красоти; воно покриваєть вітвям весь Рай, імієть же листя от всіх дерев і плоди тоже. Исходить от него сладкое благоухание, а от корня его текуть млеко и медом 12 источников». Там на Золотій горі найважливіша таїна великого початку народження Всесвіту, там — Сокіл-род, який своїм Золотим Трисуттям утверджує Любов до всевишньої сили батька, матері та дитини заради минулого, сучасного та майбутнього світу в житті.

Пізнанню вічнозеленого Древа Життя наші предки присвятили весь свій зоряний шлях, а тому його тисячоголосий відгомін ми чуємо в піснях та колядках, бачимо вишитий на рушниках та килимах; намальований на писанках та керамічних виробах. Він в триподільній українській хаті, на купальському дереві, в розписі храмів та в хресті могил пращурів...

Дерево життя — то Зоряний Птах в Золотому Трисутті!

*Автор: Войтович Валерій, Міфи та легенди
давньої України*